

Aile Uyum Yetene?ini ve Birli?ini De?erlendirme Ölçe?i – IV

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Aile Uyum Yetene?ini ve Birli?ini De?erlendirme Ölçe?i – IV*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16445>

Özet

Aile Uyum Yetene?ini ve Birli?ini De?erlendirme Ölçe?i - IV (AÜYBÖ-IV), aile sistemlerinin i?levselli?ini de?erlendiren temel psikometrik araçlardan biri olan **FACES IV** ölçe?inin Türkçe'ye uyarlanması çal??masıdır. Bu çal??ma, ölçe?in Türk kültüründe geçerlik ve güvenirlik özelliklerini incelemek amacıyla Turgut Türkdoğan, Ercan Duru ve Mustafa Balk?s tarafından gerçekleştirilmiştir. AÜYBÖ-IV, özellikle aile sistemleri teorisi çerçevesinde tanımlanan uyum (adaptasyon) ve birlik (kohezyon) boyutları ölçmeyi hedefler.

Adaptasyon çal??ması, ölçe?in yap?sal geçerliliğini koruduğunu ve Türk popülasyonunda kullanıma uygun, güvenilir bir araç olduğunu göstermektedir. Bu ölçek, aile dinamiklerini akademik araştırmalarda ve klinik uygulamalarda de?erlendirmek için önemli bir kaynak sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Aile Uyum Yetene?i, Aile Birli?i, FACES IV, Aile i?levselli?i, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Turgut Türkdoğan, Ercan Duru, Mustafa Balk?s.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, David H. Olson tarafından geliştirilen Çevresel Model (Circumplex Model) bağlamında ailelerin uyum yetene?i (esneklik, de?i?im kapasitesi) ve birli?ini (duygusal yakınlık, bağımlılık) de?erlendirmektir. FACES IV, aile i?levselli?ini dengeli ve dengesiz boyutlarda kapsamlı bir şekilde incelemek üzere tasarlanmıştır.

Bu spesifik uyarlama çal??masının hedefi, orijinal ölçe?in psikometrik yapısının Türk kültürü ve diline uygunluğunu test ederek, Türk araştırmacı ve klinisyenlerin kullanımına sunulmasını sağlamaktır. AÜYBÖ-IV, aile terapisi, danışmanlık ve akademik araştırmalarda aile dinamiklerini objektif olarak ölçmek için kritik bir araç görevi görmektedir.

Yapı

AÜYBÖ-IV, temel olarak Olson'ın **Aile Çevresel Modeli** (Family Circumplex Model) çerçevesinde iki ana yap?sal boyutu ölçer: **Aile Birli?i (Cohesion)** ve **Aile Uyum Yetene?i (Adaptability)**. Birlik boyutu, aile üyelerinin duygusal bağları, özerklik düzeylerini ve sınırları; uyum yetene?i ise ailenin de?i?en durumlara veya gelişimsel taleplere yanıt olarak kuralları, rollerini ve güç yapısını ne kadar de?i?tirebildiğini ifade eder.

Ölçek, bu iki ana boyutun yan? s?ra, dengeli (orta düzey) ve dengesiz (a??r? uç) i?levselli?i temsil eden alt boyutlar? da içermektedir. Bu alt boyutlar arac?l???yla, ailelerin i?levsellik profili detayl? bir ?ekilde çizilir ve sa?l?kl? aile yap?lar?n?n dengeli birlik ve uyum sergiledi?i varsay?l?r. Bu model, ailelerin i?levsellik düzeylerini dört ana kategoriye ay?r?r: Ba?l? (Connected), Ayr?k (Disengaged), Esnek (Flexible) ve Yap???k (Enmeshed).

Geçerlik

Türk kültürüne uyarlama çal???mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerli?i detayl? olarak incelenmi?tir. Orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de korunup korunmad??? , **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** yöntemleri kullan?larak test edilmi?tir. Çal???ma, AÜYBÖ-IV'ün teorik olarak beklenen alt boyutlar? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü ve kabul edilebilir düzeyde yap?sal geçerli?e sahip oldu?unu ortaya koymu?tur.

Geçerlik çal???mas?, Türkdö?an, Duru ve Balk?s (2017) taraf?ndan IV. International Eurasian Educational Research Congress kapsamında sunulan bildiriye detayl?ca ele al?nm??t?r. Spesifik geçerlik katsay?lar? (uyum iyili?i indeksleri) bu bilimsel sunumda yer almaktad?r.

Güvenirlik

AÜYBÖ-IV'ün güvenilirlik analizinde, ölçe?in iç tutarl?l??? Cronbach Alfa katsay?s? ile de?erlendirilmi?tir. Adaptasyon çal???mas?, ölçe?in genelinde ve alt boyutlar?nda tatmin edici düzeyde iç tutarl?l?k katsay?lar?na ula???ld???n? göstermi?tir. Bu bulgular, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda tutarl? oldu?unu ve güvenilir puanlar sa?lad???n? i?aret etmektedir.

Yüksek güvenilirlik de?erleri, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı örneklemlerde uyguland???nda benzer sonuçlar üretme kapasitesini desteklemektedir. Bu durum, AÜYBÖ-IV'ün klinik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlarda stabil bir ölçüm arac? oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Uyarlama çal???mas?nda, Aile Uyum Yetene?ini ve Birli?ini De?erlendirme Ölçe?i - IV'ün faktör yap?s?n? incelemek için **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullan?lm??t?r. DFA, ölçe?in orijinal yap?s?n? olu?turan faktörlerin (birlik ve uyum alt boyutlar?) Türk örnekleminde ne kadar iyi temsil edildi?ini de?erlendirmi?tir. Bu analiz, ölçe?in kültürel olarak uygun bir yap?ya sahip oldu?unu ve orijinal FACES IV modelinin teorik boyutlar?n?n geçerli?ini destekledi?ini göstermi?tir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama

Format: Kaynakta belirtilmemiştir (Genellikle 5 puanlı Likert tipi derecelendirme).

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kinler (Aile üyeleri)

Age Group: Belirtilmemiştir (Genellikle ergenlik sonrası ve yeti?kin aile üyeleri)

Population Details: Uyarlama çal??ması için kullanılan örneklem detayları kongre bildirisinde yer almaktadır.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Aile Terapisi, Psikometri, Aile Çevresel Modeli, Uyum, Birlik, Turgut Türkdoğan, Ercan Duru, Mustafa Balk?s.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?il.

Affiliation Email addresses: tturkdogan@pau.edu.tr (Sorumlu Yazar: Turgut Türkdoğan)

Correspondence Address: Pamukkale Üniversitesi, Denizli, Türkiye.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in Türkçeye uyarlanması çal??ması 2017 yılında yayımlanmıştır. Ölçe?in kullanımı için gerekli izinlerin, sorumlu yazar **Turgut Türkdoğan** ile iletişime geçilerek alınması tavsiye edilir. Ticari kullanım ücretleri hakkında net bir bilgi mevcut değildir.

Referanslar

Türkdoğan, T., Duru, E. ve Balk?s, M. (2017). Aile Uyum Yetene?ini ve Birli?ini De?erlendirme Ölçe?i - IV' ün Türk kültürüne uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çal??ması. *IV. International Eurasian Educational Research Congress* içinde (s.1442- 1444). Denizli: Pamukkale Üniversitesi.

Orijinal PDF belgesine buradan ulaşılabilir: [aile-uyum-yetenegini-ve-birligini-degerlendirme-olcegi-iv-toad.pdf](#)

Aile Uyum Yetene?ini ve Birli?ini De?erlendirme Ölçe?i - IV Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, bu kaynakta sunulan uyarlama çal??mas? özetinde yer almamaktad?r. Maddelere eri?im için ilgili kongre bildirisine veya sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM